

ULRICEHAMNS KOMMUN

Kommunfullmäktige

Skolstrukturer utanför centralorten

Vision

Framtidens skola i Ulricehamns kommun stimulerar och engagerar eleverna till att nå kunskapsmålen. Den ses som en förebild för andra skolor. Alla elever är trygga och erbjuds en likvärdig utbildning oberoende av kön, etnisk eller social bakgrund. Skolan är öppen gentemot närsamhället och omvärlden vilket gör att eleverna kan sätta in sin egen verklighet i ett globalt perspektiv.

Beskrivning av uppdraget

Följande politiska representanter har ingått i beredningen för lärande: Birgit Andersson (FP), beredningsledare, Jan Forsman (S), vice beredningsledare, Susanne Arneborg (V), Lotta Bäckström (M), Ingvor Carlander (MP), Mikael Dahl (C), Ingvar Kärrsmyr (KD), Carljohan Molander (M) och Marie Pettersson (C).

Beredningen för lärande har haft i uppdrag att se över skolstrukturen i Ulricehamns kommun, med undantag för Ulricehamns tätort. Uppdraget har varit kopplat till beredningens första uppdrag där beredningen har tittat på skolans utveckling utifrån elevernas behov och möjligheten till pedagogisk utveckling, samt de ekonomiska förutsättningarna i samband med framtidens skola och komma med förslag på eventuella förändringar av skolstrukturen.

Nulägesbeskrivning

Ulricehamns kommun är en till ytan stor kommun och i dagsläget finns en särskoleverksamhet som bedrivs vid Ulrikaskolan och Stenbocksskolan, båda enheterna finns inom Ulricehamns centralort. Verksamheten finns dessutom integrerad på skolenheter i hela kommunen.

Kommunens grundskoleverksamhet är förlagd till samhällena Nitta (lågstadieenhet), Hökerum, Blidsberg, Dalum, Timmele (både en låg- och mellanstadieenhet och en högstadieenhet), Hössna, Marbäck, Gällstad, Vegby, Tvärred och Ulricehamns centralort (två låg- och mellanstadieenheter och en högstadieenhet).

Utöver de kommunala grundskolorna finns två fristående grundskolor, nämligen Vistaholm och Montessori, båda belägna i centralorten.

Skollagen, läroplanen för grundskolan och kursplanerna började gälla den 1 juli 2011 och träder i kraft fullt ut 2015. De nya styrdokumenterna innebär skärpta krav på grundskolans kvalitet och lärares behörighet.

Gällande läraravtal klargör att runt eleven ska läraren arbeta i professionella och fungerande arbetslag.

Medborgardialogen

För att få en bild av hur medborgarna ser på frågan om skolstrukturer genomfördes fyra medborgardialoger. Även om uppslutningen varierade framkom en hel del synpunkter. Vi har även haft uppföljande samtal med elever och personal som har bytt skola på grund av förändring av skolstruktur.

I de samtal som beredningen haft med elever, föräldrar och skolpersonal prioriteras lärares kompetens och engagemang som den största framgångsfaktorn för att eleverna ska lyckas med sin skolgång. Alla vill ha en likvärdig skola med höga krav på undervisningens kvalitet, med väl fungerande IT-utrustning och skolbibliotek, en trygg arbetsmiljö, där man också kan få det individuella stöd man behöver.

Arbetets upplägg

Beredningen för lärande har tagit del av gällande styrdokument och därutöver har beredningen också tagit del av tidigare utredningar kring skolstrukturer i Ulricehamns kommun. Aktuella elevprognoser har inhämtats.

Inledande och vägledande debatt i kommunfullmäktige

I den vägledande debatten i kommunfullmäktige betonades nödvändigheten av att vi får grundskolor som alla har samma höga standard, är anpassade till dagens krav och är attraktiva arbetsplatser för duktiga lärare. Att ha ambulerande lärare mellan små skolor ansågs inte realistiskt utan istället framfördes önskemålet om hållbara skolenheter som svarar upp emot kvalitetskraven och även får kraven på underhåll tillgodosedda.

Satsa på skolor med 100-150 elever var en åsikt som uttrycktes. Det konstaterades också att det är kommunens skyldighet att uppfylla elevernas rättigheter till en skola som svarar emot lagens krav och det moderna samhällets förändringar. Även oron för att vår levande landsbygd drabbas negativt om skolor slås ihop framfördes. Möjligheten att med modern teknologi genomföra kvalificerad undervisning även i små skolor föreslogs.

Analys

Beredningen för lärande konstaterar att de synpunkter som framkommit vid de genomförda dialogmötena tydligt visar att man värnar den egna skolan. Möjligheten för barnen att få gå vid en skola belägen nära hemmet är en trygghet.

De medborgare som deltagit vid mötena anger att en skola i samhället har stor betydelse för de familjer som kan tänka sig en bosättning utanför centralorten, detta oavsett om man redan bor i Ulricehamn eller om man kan tänka sig att flytta till Ulricehamn. Det har även framkommit synpunkter från medborgare på att kvaliteten i skolan är viktigare än skolans lokalisering.

En återkommande synpunkt som kommit in visar att några medborgare hellre ser att lärarna åker runt till olika skolor än att eleverna får skolskjuts till en skola längre bort. De anser inte att det är möjligt att skjutsa eleverna som bor på landsbygden någon längre sträcka. Det anses däremot vara acceptabelt att skjutsa ut barnen från centralorten för att förstärka landsbygdsskolorna.

I samtal med elever och lärare, som på grund av en förändring i skolstrukturen har bytt skola, framkom både positiva och negativa synpunkter. Det positiva för eleverna var exempelvis att de har fått fler kamrater. Lärarna ansåg det positivt att få fler kollegor. Det negativa för eleverna var framför allt en sämre utemiljö. Både lärare och elever saknade den praktiska planeringen för flytten.

Beredningen för lärande konstaterar att det i dagsläget inte finns en samlad bild av huruvida kravet på behöriga lärare är uppfyllt på de olika skolenheterna. Det finns heller ingen samlad bild över pensionsavgångarna under perioden fram till och med våren 2015 då kravet på behörighet gäller fullt ut. Oklarheten kring dessa båda faktorer innebär att beredningen inte kan bedöma hur lagkravet kan uppfyllas för att upprätthålla kvaliteten i grundskolan.

Elevprognoseerna, både tidigare och uppdaterade, visar inte på någon elevökning vid landsbygdsskolorna, snarare visar det på en nedgång i elevunderlaget. Samtliga prognoser visar dock på en kraftig elevökning i centralorten. Elevprognoseerna bygger på kommunens övergripande mål om 25 000 invånare 2020.

Beredningen för lärande anser att det inte är optimalt att ha ambulerande lärare som har sitt arbete förlagt till mer än en skola. Dels innebär detta att kommunen i allt för hög grad kommer att få betala för arbetstid som lärarna lägger på vägen istället för i klassrummet med eleverna. Dels ser beredningen en svårighet att rekrytera lärare till Ulricehamn, då erfarenhet från andra kommuner visar på att tjänster som är splittrade på flera skolenheter är svåra att tillsätta med behöriga lärare och i de fall man klarar att tillsätta tjänsterna så innebär det en högre personalkostnad då kommunerna tvingas höja lärarlönerna.

Beredningen för lärande kan konstatera att det inte är möjligt att förändra skolstrukturen om man enbart ser till ett lokalt medborgarperspektiv. Utgångspunkten för beredningen är att alla elever ska erbjudas en likvärdig utbildning.

Gällande läraravtal klargör att runt eleven ska läraren arbeta i professionella och fungerande arbetslag. Det är viktigt att även stödpersonal som exempelvis skolsköterska, specialpedagog samt övriga professioner ingår. Beredningen anser att det är svårt att uppfylla detta på små skolenheter.

Vid förändringar i skolstrukturen bör även konsekvenserna för elever som är i behov av skolskjuts ses över.

Vid en reduktion av antalet skolenheter finns det i dagsläget en enhet vars elever kan inrymmas i skolor i närliggande samhällen. I övrigt innebär förändring av skolstrukturen att andra närliggande skolenheter måste byggas ut för att klara av att ta emot eleverna.

Hur en förändring av landsbygdsskolorna påverkar skolorna i centralorten kan beredningen för lärande inte belysa då de centrala skolenheterna inte har ingått i beredningens uppdrag.

Slutsatser

För att uppfylla skollagens intentioner, läroplanens och kursplanernas krav på grundskolan, samt beredningens mål för framtidens skola är en förändring av den nuvarande skolstrukturen utanför centralorten nödvändig. Beredningen konstaterar att skolorna i Blidsberg, Dalum, Timmele F-6, Hössna, Marbäck, Vegby och Tvärred har ett för lågt elevantal för att nå kvalitetskraven.

Med anledning av ovanstående föreslår beredningen för lärande att tre grundskolor (F-6) betjänar bygden utanför centralorten i det södra skolområdet (Tvärred, Gällstad och Hössna) och att två grundskolor (F-6) och en grundskola (F-9) betjänar bygden i det norra skolområdet (Blidsberg, Hökerum och Timmele). Timmele skola och Ätradalsskolan är en sammanhållen F-9 skola där resurserna används gemensamt mellan de olika skolstadierna. Eleverna i Vegby, Marbäck och Dalum bereds plats i de nya skolorna.

Målet med förändringen är starka, hållbara enheter med förutsättningar att leva upp till kvalitetskraven.

Beredningen anser att sammanslagning av enheter måste planeras noggrant för att kvalitetsmålen ska nås. De skolor som betjänar sin bygd blir ”nya” skolor där både nytillkomna och gamla personalgrupper och elever planerar arbetssätt, regler och allt annat som ska gälla i den ”nya” skolan.

Förändringen av skolstrukturen bör enligt beredningen ske etappvis beroende på att plats för både lärare och elever finns i några skolor, medan vissa om- och tillbyggnader behövs i andra.

Konsekvenserna för fritidshemsverksamheten måste också beaktas så helheten mellan skola och fritidshem tas till vara.

Avvikande mening

Beträffande den slutsats som en majoritet av beredningen för lärande redovisar klargör Mikael Dahl (C), Marie Pettersson (C) och Ingvor Carlander (MP) att båda partierna har en avvikande mening. Dessa biläggs detta dokument, se bilaga 1 och 2.

Ulricehamn 2012-01-02

Beredningen för lärande genom

Birgit Andersson
beredningsledare

Jan Forsman
vice beredningsledare

Centerpartiets slutsatser.

Centerpartiet anser att beredningen skall följa det uppdrag som beslutats i Kommunfullmäktige om den nya organisationen som samtliga partier ställt sig bakom. ***Kommunfullmäktige beslutar om vad som skall uppnås.***

Kommunstyrelsen beslutar om vad som ska göras utifrån kommunfullmäktiges beslut.

Med anledning av detta vill vi lägga följande förslag:

Kommunfullmäktige har fattat ett beslut om normer för skolors storlek, en norm som i jämförelse med andra kommuner är relativt hög.

Att endast ha en minimigräns för skolors storlek betyder egentligen bara att man sätter en gräns för hur många elever som minst skall finnas i en specifik byggnad.

Från Centerpartiet vill vi satsa på en skola som bygger på likvärdighet, trygghet, kvalitet, det vill säga en skola med hög måluppfyllelse.

Kommunen måste också satsa på att vara en attraktiv arbetsgivare.

Kommunstyrelsen bör därför få i uppdrag att ta fram en norm för maximalt antal elever i klassrummet och återkomma till kommunfullmäktige för beslut.

Vi föreslår också att detta arbetas in i det arbete som kommunstyrelsen ansvarar för när det gäller grundskolan i centralorten, för att skapa likvärdiga förutsättningar för alla elever i Ulricehamns kommun.

Kvalitet, likvärdighet och trygghet handlar inte om hur många elever det finns i en byggnad utan vilka förutsättningar som varje elev ges i klassrummet och vilka möjligheter vi ger vår personal att genomföra sitt pedagogiska uppdrag.

Mikael Dahl (C)

Marie Pettersson (C)

Beredningsledamot

Beredningsledamot

Miljöpartiets slutsats

Flera faktorer förutom skolstrukturen kan påverka huruvida skolnedläggningar bör äga rum . Till exempel möjligheter till förändringar i organisationen eller resursfördelningen. Mot bakgrund av detta och det uppdrag beredningen har anser Miljöpartiet inte att beredningen skall ge förslag på nedläggning av vissa skolor. Vi ställer oss därför bakom Centerpartiets avvikande mening i denna fråga.

Ingvor Carlander(MP)